

Vysoká škola: *Univerzita Karlova*

Fakulta: *Katolická teologická*

Katedra: *Katedra systematické teologie a filozofie*

Akademický rok: 2023-24

POSUDEK DISERTAČNÍ PRÁCE

Hodnocení oponenta

Jméno a příjmení studenta: ThLic. Mgr. Pavel Kaška

**Téma: Augustinův spis *De sermone domini in monte*
a pojetí Kázání na hoře a na rovině u církevních otců**

Hodnocení práce:

Doktorská práce ThLic. Mgr. Pavla Kašky pojednává o Augustinově spisu *De sermone domini in monte* v komparaci s tematicky blízkými spisy církevních otců. Jak je patrné z názvu práce, tak je členěna do dvou základních bloků: první se věnuje spisům antických křesťanských autorů v nichž pojednávání o „Kázání na hoře/na rovině“; druhý vlastnímu spisu sv. Augustina. Autor se této tématice věnuje dlouhodobě a doktorská práce navazuje na jeho předcházející badatelskou činnost.

Tematicky i obsahově se práce shoduje se svým zadáním, strukturálně je jednotná, sleduje stanovenou metodiku. Práce je rozdělena do tří kapitol, kterým předchází rozsáhlý úvod a celá práce je zakončena obsáhlým a komentujícím závěrem.

Ve stanovení cíle doktorské práce mohl být autor konkrétnější a ambicióznější, vedle porovnání pramenů a zhodnocení přínosu tohoto díla sv. Augustina, se zaměřit i na otázku, jak toto dílo bylo teologicky reflektováno v dějinách a v současnosti. V úvodu je naznačena reflexe díla z pohledu teologie fundamentální, dogmatické/systematické a morální, byl by zajímavý přesah díla do spirituální teologie. Aspekt spirituální se nabízí i s ohledem na vlastní definování cíle: „obohatit dnešní exegezi a křesťana, hledajícího v kázání inspiraci pro svůj život.“ (s. 15).

Všechny kapitoly na sebe navazují, práce působí jednotným dojmem, i když představuje široké množství pohledů na traktované téma. Považuji za tematicky nevyvážený název třetí kapitoly, v kontextu celé práce, který navozuje zdání, že „Kázání na hoře“ bylo již komentováno a nyní nastupuje „Komentář k celému evangelium“. Při pohledu na třetí kapitolu však u církevních otců není komentováno celé evangelium, ale jen popsány jejich metodické přístupy a opět se objevuje komentář k „horskému kázání“. Autor velmi dobře argumentuje a dedukuje logické závěry, jindy jeho vývody působí dojmem „myšlenkové zkratky“, což v rozsahu práce lze připustit.

Z výše uvedeného hodnocení struktury práce, také vyplývá i metodologie, která je popisná, přináší nové informace a nastiňuje zajímavé přístupy, obsahově je nejdůležitější čtvrtá kapitola. Struktura práce je zřejmá, autor sleduje základní myšlenku a cíle práce, neupadá do bezbřehé argumentace. Některá tvrzení jsou „hypotetická“ – Ambrožovy kazatelské úspěchy dokládat Augustinovým obrácením (s. 53).

Dané téma, pokud je mi známo, nebylo v našem prostoru z tohoto pohledu a v takové šíři traktováno, a tudíž tato skutečnost byla na jedné straně pro autora výhodou a na straně druhé i úskalím. Téma nabízí mnoho tematických přístupů a je velmi silně podmíněno množstvím patristických pramenů a srovnáním pojednávaného díla *De sermone domini in monte* s díly ostatních církevních autorů, tudíž jejich zpracování představuje i větší stupeň obtížnosti.

Po formální stránce je práce v pořádku, kritický a poznámkový aparát je bohatý.

Kapitoly jsou správně členěny, takže se čtenář v textu dobře orientuje. Co se týká dlouhých přímých citací, uvítal bych je umístit do samostatných odstavců, aby příliš nenarušovaly myšlenkový sled hlavního textu.

Otázka k rozpravě:

- 1) Spisy „De oratione“ a „Sermones“ chápat jako didaktické traktáty nebo jako texty katechetické a homiletické?
- 2) Pokud by se jednalo o texty homiletické, jedná se o katechezi před křtem nebo katechezi mystagogickou?
- 3) Komentář otčenáše zapadá do itineráře víry a přípravy na křest, zdůrazňují církevní autoři aspekt víry (touha po křtu) nebo poznání (instrukce)?

Bibliografické údaje jsou uváděny správně a v pořádku.

Výběr pramenů a literatury, jejich uspořádání a klasifikaci pro doktorskou práci považuji za velmi dobrou. Doporučil bych rozdělení na prameny (biblické a patristické) a na studie – literaturu. Současně v práci s patristickými prameny doporučuji použití kritických vydání (SCh, PL, PG, CESL, CCSL, CCSG) a zvážit užití překladů těchto pramenů (českých, anglických ...). Bylo by vhodné v některých případech pečlivější citace: SAINT AUGUSTIN, *The Grace Of Christ And Original Sin*. Whitefish (MN): Kessinger Publishing 2005. ISBN: 978-1425465735.

Práce vykazuje nové přístupy k danému tématu, autorovo závěrečné hodnocení je objektivní, mohlo by být více osobní a ambicióznější.

Předložená práce je vhodná k publikaci.

Z výše uvedeného a s přihlédnutím k obtížnosti zvoleného tématu, práce splňuje všechna kritéria a nastíněné otázky budou zodpovězeny při závěrečné rozpravě.

Práci doporučuji k přijetí.

V Olomouci 22. 4. 2024

Posudek vypracoval - doc. Ing. Dr. Pavel Kopeček, Th.D.